Přílohy

Jednoduché slovesné předpony

tabulka č. 1

české s. předpony		**ruské s .předpony**		**bulharské s. předpony**	
počet	**předpony**	**počet**	**předpony**	**počet**	**předpony**
1	do-	1	в(о)-	1	в- въ-
2	na-	2	вз(о)-, вс-	2	въз-
3	nad(e)-	3	воз-, вос-	3	до-
4	o-	4	вы-	4	за-
5	ob(e)-	5	до-	5	из-
6	od(e)-	6	за	6	на-
7	po-	7	из(о)-, ис-	7	над-
8	pod(e)-	8	на-	8	о- об-
9	pro-	9	над(о)-	9	от-
10	pře-	10	недо	10	по-
11	před(e)-	11	о-, об(о)-	11	под-
12	při-	12	обез-	12	пре-
13	roz(e)-	13	от(о)-	13	пред-
14	s(e)-	14	пере-	14	при-
15	u-	15	по-	15	про-
16	v(e)-	16	под(о)-	16	раз-
17	vy-	17	пре-	17	с-, съ-
18	vz(e)-	18	пред-	18	у-
19	z(e)-	19	при-		
20	za-	20	про-		
		21	раз(о)-, рас-		
		22	с(о)-		
		23	у-		

tabulka č. 2a

Ruské slovesné předpony s antonymickým významem		
porovnávané předpony		význam
в-	вы-	pohyb dovnitř pohyb zevnitř
в-	с-	pohyb vzhůru pohyb dolů
вз-	с-	pohyb vzhůru pohyb dolů
вы-	за-	pohyb zpoza předmětu pohyb za předmět
вы-	под-	pohyb zpod předmětu pohyb pod předmět
за-	раз-	izolovat od vnějšku anulování dříve provedeného děje
за-	от-	pohyb k sobě pohyb od sebe
от-	под-	vzdálení se od objektu přiblížení se k objektu
под-	от-	přidání odebrání
при-	у-	přiblížení vzdálení
при-	от-	sblížení, spojení odpojení
раз-	с-	pohyb do různých stran pohyb k sobě

tabulka č. 2b

Bulharské slovesné předpony s antonymickým významem		
porovnávané předpony		význam
в-	из-	pohyb dovnitř pohyb zevnitř
в-	с-	pohyb vzhůru pohyb dolů
въз-	с-	pohyb vzhůru pohyb dolů
за-	из-	pohyb dovnitř pohyb zevnitř
за-	от-	pohyb k sobě pohyb od sebe
за-	раз-	izolovat od vnějšku anulování dříve provedeného děje
от-	до-	vzdálení přiblížení
под-	от-	přidání odebrání
при-	от-	přiblížení vzdálení
при-	от-	přidání odebrání
раз-	с-	pohyb do různých stran pohyb k sobě

V češtině ani bulharštině neexistuje odpovídající ekvivalent ruské antonymické dvojice předpon: *под-/от*, které mají význam přiblížení se nebo vzdálení se subjektu, objektu *(поднести/отнести принеса/отнеса, přinést/odnést).*

tabulka č. 3a

Tabulka významů české slovesné prefixace z hlediska lexikálně sémantického		
české předpony	**význam**	**příklady**
do-	1. směr k cíli, dovnitř, do centra	dojít do města, doplavat, dorazit někam
	2. dosažení cíle, výsledku děje	dočíst, popsat, dopít
	3. doplnění děje k dosažení výsledku	dolít, dorůst
na-	1. pohyb směřující nahoru, na povrch	nazvednout, nalepit
	2. směr dovnitř	nastrkat, natlačit, naházet
	3. velká míra děje	nalámat, napéct, nanosit
	4. částečné provedení děje, malá míra děje	nalomit, nakousnout, navlhčit
nad(e)-	1. nahoře nebo nad něčím, nad něco	nadepsat, nadskočit
	2. velká míra děje	nadcenit, nadhodnotit
	3. získání něčeho dějem	nadběhnout, nadehnat
o-,	1. zahrnutí celého objektu kolem dokola	otočit, omotat
	2. opatřit něčím	osolit, okysličit
	4. zbavit něčeho	omýt, očistit
	3. dějem opotřebovat	ochodit, ojet
ob(e)-	1. zahrnutí celého objektu kolem dokola	obtočit, obmotat
	2. malá míra děje	obměnit
	3. dějem opotřebovat	obnosit
od(e)-	1. vzdalování od něčeho	odejít, odnést
	2. oddělení od celku	odsypat, odlít
	3. dějem odbýt	odříkat, odpracovat
	4. dovedení děje do konce	odbarvit, odtancovat
po-	1. pohyb směřující na povrch	položit, pověsit, posadit
	2. krátká, malá míra děje	pozměnit, poopravit, pokrčit
	3. postupné zaplňování plochy	popsat tabuli, pokrýt střechu
	4. postupný průběh děje	posbírat, pozavírat

	5. velká míra děje	postát, pohovořit si, pospat si
pod(e)-	1. směr pod něco, dospod, zespodu	podepsat, podložit, podkopat
	2. nelegálnost děje	podvést, podplatit
	3. malá míra děje	podnapít se, podhustit
pro-	1. pohyb skrz něco	prostrkat, proložit
	2. vyčerpání prostoru	proplakat, probdít noc
	3. úplnost děje	probádat, prozkoumat
	4. uvedení do nežádoucího stavu	prohrát, propít peníze
	5. začátek průběhu děje	procitnout, prosvitnout
pře-	1. překonání prostoru	přenést, převézt, přeplavat
	2. rozdělení na části	překousnout, přelomit
	3. směr mimo objekt	přestřelit, přehlédnout
	4. velká míra děje	přejíst se, přepracovat se
	5. překonání dějem	přesvědčit, přehlasovat
	6. předělání něčeho znovu	předělat, přepsat
	7. překonání časového úseku	přenocovat, přezimovat
před(e)-	1. pohyb před dějem v místním nebo časovém významu	předklonit se, předvést, předříkávat
při-	1. přiblížení k určitému místu, předmětu	přijít, přijet, přivést
	2. doplnění děje k dosažení výsledku	přisolit, přivydělat si
	3. malá míra děje	připálit, přibrousit
roz(e)-	1. pohyb do různých stran	rozejít se, rozházet
	2. dělení celku na části	roztrhat, rozkrájet
	3. začátek intenzivního průběhu děje	rozdělat práci, rozečíst knihu
	4. stanovení eventuality	rozhodnout, rozlišit
	5. opak původního děje	rozbalit, rozpojit
	6. dosažení míry	rozkvést, rozveselit
s(e)-	1. směr shora dolů	sejít, sletět, seskočit
	2. směr s povrchu pryč	setřít, seškrábat
	3. pohyb k sobě, dohromady	slepit, sejít se

	4. postupný průběh děje	sesbírat, seskákat, sestřílet
	4. dosažení výsledku děje	sníst, spálit
u-	1. malá míra děje (ablativní význam)	upít, ulít
	2. vzdálení se od čeho, směr pryč	uhnout, uletět
	3. zaměření činnosti na objekt	uvítat, umístit
	4. vykonání děje v omezené míře	uběhnout 100 metrů, unést 50 kilo
	5. dějem zničit, unavit	upracovat se, upít se, umluvit koho
v(e)-	1. směr dovnitř, do centra	vejít do domu, vnést co do čeho
vy-	1. směr vzhůru nebo ven	vyletět, vyjít z domu
	2. plné uspokojení dějem	vyprodat, vyčerpat, vytancovat se
	3. oddělení od celku	vysát, vyříznout
	4. vytvořit dějem	vyrobit, vymyslet
	5. získat dějem, činností	vyhrát, vyžebrat
vz(e)-	1. směr nahoru, do výše	vznést, vzletět
	2. směřování proti	vzepřít se, vzbouřit se
	3. začátek průběhu děje	vzplanout, vznítit se
z(e)-	1. změna stavu	zmrznout, změnit se
	2. dosažení výsledku děje	znárodnit, zbláznit se
	3. postupný průběh děje	zohýbat, zulámat
	4. směr pryč	zběhnout
za-	1. směr dozadu, za něco	zajít za roh, zastrčit za skříň
	2. směr dovnitř	zabodnout do země
	3. pokrytí, zaplnění prostoru	zabalit, zakrýt, zasypat
	4. výsledek děje uveden do nežádoucího stavu	zabít, zastřelit
	5. děj podle libosti	zakouřit si, zacvičit si
	6. malá míra děje	zablesknout
	7. začátek průběhu děje	zamilovat se, zahledět se

Tabulka byla sestavena na základě publikace V. Šmilauera *Novočeské tvoření slov* (1971) a F. Kopečného *Slovesný vid v češtině* (1962) a SA (2016).

tabulka č. 3b

Tabulka porovnání shodných a rozdílných znaků ruské a české slovesné prefixace z hlediska lexikálně sémantického				
ruské předpony	**význam**	**příklady**	**odpovídající předpony v češtině**	**příklady**
в(о)-	1. směr dovnitř, do centra	включить, вложить	v-, za-	zařadit, vložit
	2. prohloubení, ponoření do děje	вдуматься, вчитаться	za-	zamyslet se, začíst se
	3. pohyb vzhůru	вбежать, внести, вселиться	vy-, na-	vyběhnout kopec, vynést, nastěhovat se
воз-, вос-	1. pohyb vzhůru	восходить, восстать	vy-, vz-	vycházet (o slunci), vzbouřit se
	2. intenzivnost děje, náhlost, značný stupeň	возгореться, возлюбить, возмутить	vz-, za-, roz-	vzplanout, zamilovat si, rozhořčit
	3. opakovaní nebo znovuobnovení děje	возпроизвести, возродить	znovu+inf., vz-	znovu obnovit, znovu vybudovat, vzkřísit
вз(о)-, вс-	1. pohyb vzhůru	взлететь, взбежать	vz-, vy-	vzletět, vyběhnout
	2. vznik, počátek děje	вскрикнуть, вспыхнуть, взреветь	začít+inf., vz-, za-, vy-	začít křičet, vzplanout, zakřičet, vykřiknout
	3. dovedení děje do konce	взорвать, вспахать, взбить	vy-, z-, u-	vyhodit do povětří, zorat, ušlehat
до-	1. dosažení hranice, předělu, dosažení cíle	дочитать, доехать до дома	do-	dočíst, dojet až domů
	2. dovedení děje k dosažení výsledku	дозваться, дозвониться	do-	dovolat se, dozvonit se
	3. dodatečný děj potřebný k dosažení určitého výsledku	доплатить, долить	do-	doplatit, dolít
за-	1. Směr pohybu:			
	a) za předmět	забежать за стену	za-	zaběhnout za zeď
	b) za hranice čeho, daleko	заехать в деревню, залететь за облака	za-	zajet do vsi, zaletět za oblaka
	c) směr hluboko, dovnitř	закопать, записать	za-	zakopat, zapsat
	2. zaplnění prostoru	закрасить бумагу	za-	zabarvit papír
	3. velká míra	захвалить, задарить	pře-, za-(příliš mnoho)	přechválit, zavalit dárky
	4. příležitostný děj	зайти за хлебом по дороге , заехать за другом	za-	zajít pro chleba, zajít za přítelem
	5. počátek děje	закричать	roz-	rozplakat se
	6. získat, zasloužit si	заслужтть, завоевать,	za-, vy-	zasloužit si, vybojovat
	7.uskutečnění děje předem	запланировать	na-(předem)	naplánovat předem
	8. dosažení výsledku	законсервировать	za-	zakonzervovat
	9. ohraničení prostoru	закрыть, запаковать	za-	zakrýt, zabalit

из(о)-, ис-	1. všemi směry, křížem krážem	исходить весь год, изъездить всю страну, исписать, износить всю обувь	pro-, s-, po-, ob	projít celé město, sjezdit celou zemi, popsat papír obnosit všechny boty
	2. děj dosahující krajní míry	изругать, измокнуть	vy-, pro-(úplně)	vynadat, promoknout skrz naskrz
	3. směr pohybu zevnitř	извлечь, изгнать	vy-	vyvléci, vyhnat
на-	1. pohyb směřující na povrch	налить воду на пол, наклеить марку	na-	nalít vodu na podlahu, nalepit známku
	2. velká míra děje	начитаться книг, наесться досыта	na-	načíst se knih, najíst se dosyta
	3. malá míra děje	насвистывать, напевать	po-	pohvizdovat si, pozpěvovat si
	4. vztažení děje na více předmětů	наварить, напечь	na-	navařit, napéct
над(о)-	1. přidání části k předmětu	надстроить дом, надбавить зарплату	nad-, na-	nadstavit dům, navýšit plat
	2. neúplný děj, poněkud, částěčně	надрезать апельсин, надкусить яблоко	na-	naříznout pomeranč, nakousnout jablko
недо-	1. neúplnost děje, nedostatek míry, stupně	недоделать, недовыполнить,	nedo-, nes-	nedodělat, nesplnit dostatečně
о-,об(о)-	1. pohyb okolo čeho	обойти, объехать	ob-	obejít, objet
	2. vztažení děje na celý předmět	обойти все магазины, озеленить город, оклеить стены	ob-, za-, po-	obejít obchody, zazelenit město, polepit stěny
	3. pochybení děje	ослышаться	pře-	přeslechnout se
	4. dělat koho jakým	осиротеть, осчастливать	o-, ob-	osiřet ,obšťastnit
	5. všestranný, podrobný děj	огладеть, осмотреть	o-, pro-	okouknout, prohlédnout si podrobně
	6. pohyb do všech stran, na celý povrch, okolo předmětu	обложить, обжарить, оклеить	ob-, o-, po-	obložit, ožehnout, polepit
	7. předčit jiného účastníka děje	обыграть, обогнать	ob-, před-	obehrát, předhonit
	8. zabezpečit koho čím	озаглавить, оснастить, озеленить	na-, o, za-	nadepsat, opatřit, zazelenit
	9. malá míra děje	обновить		obnovit
	10. způsobit škodu komu	обсчитать, обмерить	pře-(špatně+inf.)	přepočítat se, špatně změřit
обез-, обес-	1. oprostit se, osvobodit se	обезболить, обезлюдеть	zbavit+inf., z-, vy-	zbavit bolesti, zneškodnit, vylidnit
от(о)-	1. vzdalování od něčeho	отойти от окна	od-	odejít od okna
	2. směr ven, provedení děje	отнести, отвезти	od-	odnést, odvézt
	3. odejmutí z čeho	отпить, отобрать	u-, od-	upít, odebrat
	4. zakončení, završení děje	отслужить, отцвести	od-, do-	odkvést,odsloužit
	5. oddělení části od celku	отбить ручку, упилить	u-	urazit ouško, upilovat
	6. dosažení výsledku, anulování výsledku	отговорит, отклонить	z-, od	zříci se, odmítnout
пере-	1 přemístění se přes co	перепрыгнуть, перешагнуть, переплыть	pře-	přeskočit, přejít, přeplout
	2. děj probíhající znovu	перестроить дом, перешить пальто	pře-(znovu)	přestavět dům, přešít kabát

	3. zveličení	переоценить, переутомить	pře-(příliš)	přecenit, příliš se unavit
	4. vliv děje na všechny předměty	перемыть посуду, перечитать все книги	pře-, znovu-	přemýt nádobí, přečíst knihu
	5. vzájemné působení děje	переписываться, перегладываться	navzájem, do-, vy-	dopisovat si, vyměnovat si pohledy
	6. rozdělení na části	перерезать	pře-	přeříznout
	7. předstihnout koho, mít převahu	переспорить, переубедить	pře-(zvítězit)	vyhrát spor, přesvědčit
	8.prokládat	переложить, пересыпать	pro-	proložit, prosypat
по-	1. pohyb směřující na povrch	помазать, посахарить	po-	pomazat, pocukrovat
	2. krátká míra děje	побеседовать, покатать	chvilku, trochu+inf., po-	pobesedovat trochu, povozit
	3. počátek děje	почувствовать, побежать	po-, začít, roz-	pocítit, rozběhnout se
	4. neplná míra opakovaného děje	попрыгивать, побаливать	po-	poskakovat, pobolívat
	5. postupné rozšíření děje	побросать, полопаться	po-, o-, roz-	poházet, popraskat
	6. dosažení výsledku děje	послать, побороть	po-, pře-	poslat, přemoci
под(о)-	1. směr pod něco	подставить под стол	pod-, po-	postavit pod stůl
	2. začátek děje pohyb zdola nahoru	подпрыгнуть, подбросить	povy-	povyskočit, povyhodit
	3. doplňují děj	подлить, подсыпать	při-	přilít, přisypat
	4. přiblížet se k čemu	подойти	při-	přistoupit
	5. skryté uskutečnění děje	подслушать,	tajně+inf., po-	tajně vyslyšet
	6.neúplnost děje	подкрасить, подучить	trochu+inf., při-	přimalovat, přiučit se
пре-	1. předělání něčeho	превратить, претворить	pře-	přetvořit, přeměnit
	2. přerušení děje	преградить, пресечь	pře-	přehradit, přerušit
	3. zveličení	превозносить, преувеличить	z-, vy-, (příliš), pře-	vychválit, přehnat
	4. předčít, přemoci	превзойти, превысить	pře-	předčit, převýšit
	5. velká míra děje	преисполнить, преспевать	zcela, velmi+inf.	zcela naplnit, velmi prospívat
пред-	1. pohyb před dějem v místním nebo časovém význ.	предвидеть, предусмотреть	před-, předem+inf.	předpovědět, předem uvážit
при-	1. přiblížení k určitému místu, předmětu	приехать	při-	přijet
	2. neúplnost děje	привстать, присесть, приостановить, притихнуть	nad-, při-, poza-, u-	nadzvednout, přisednout si, pozastavit, utišit
	3. přidání čeho	прибавить, прикупить	při-	přidat, přikoupit
	4. ponoření do děje	присмотреться к картине	za-	zadívat se na obraz
	5. malá míra děje	прилечь, присесть на минутку	chvíli+inf., po-	poležet si, chvíli posedět

	6. oslovit koho, přimět k čemu	призвать	při-	přizvat
	7. předání, získání vlastností, zvyků	приучить к порядку	při-	přiučit pořádkům
про-	1. pohyb skrz něco	пробить стекло, пройти сквозь	rozbít, pro-	rozbít sklo, projít skrz
	2. dosažení výsledku děje	продумать, пропеть	pro-, pře-	promyslet, přezpívat
	3. pohyb okolo čeho	проехать свою остановку	pro-, pře-	procestovat celou zemi
	4. zahrnutí celého objektu	прождать два часа	pro-(určitou dobu)	pročekat hodinu
	5. udělat chybu	просчитаться	pře-(přehnat co, chybovat)	přepočítat se
раз(о)-, рас-	1. pohyb do různých stran	разбросать, разбрызгать	roz-	rozházet, rozstříknout
	2. začátek intenzivního průběhu děje	разволноваться	opak, roz-	rozzlobit
	3. dělení celku na části	распилить	roz-	rozřezat
	4. úplnost děje	рассмотреть, разработать	pro-(podrobně)	prostudovat, propracovat
	5. změna stavu	разгрузить вагон, развязать	roz-, vy-	vyložit vygón, rozvázat
с(о)-	1. odstranit, oddálit	стереть с доски	s-	setřít z tabule
	2. pohyb směřující z různých stran	склеить, собрать модель самолета	s- (k sobě)	slepit, sestavit model
	3. směr shora dolů	съехать, слететь	s-	sjet, sletět
	4. vzájemné působení	сдружиться, списаться	s-, do-	spřátelit se, dopisovat si
	5.kopírovat co	срисовать, списать	o-, ob-	obkreslit, opsat
	6. spojení	скрепить, склеить, составить	při, s, z-	zpevnit, slepit, sestavit
у-	1. změna stavu	Укрупнить, удлинить	z-, pro-	zpevnit, prodloužit
	2. vzdálení se od čeho	уехать	od-	odjet navždy
	3. vztáhnout děj na celý předmět	увешать картинами, уставить едой стол	ob-, o-	obložit stůl jídlem, ověsit
	4. dovedení děje k požadovanému výsledku	Уговорить, уберечь, устаять в борьбе, укомплектовать	pře-, o-, ob-, z-	přemluvit, ochránit, obstát v boji, zkompletovat,
	5. význam trvanlivosti, důkladnosti, pohodlí	усесться, улечься	u-, pustit se do čeho	usadit se, ulehnout

Tabulka byla sestavena na základě publikace *Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy* (1966). Stávající soustavu předpon, tak jak je prezentována v této příručce, jsme rozšířili o některé chybějící významy ruských prefixů a porovnali je s prefixy českými.

tabulka č. 3c

Tabulka porovnání shodných a rozdílných znaků bulharské a české slovesné prefixace z hlediska lexikálně sémantického				
Ruské předpony	**význam**	**příklady**	**odpovídající předpony v češtině**	**příklady**
в- (въ-)	1. směr dovnitř, do centra	вляза, вмъкна, въвлека	v-, za-	vstoupit, vplížit, zavléct
	2. přechod k novému stavu	вразумя се, втръдя се	u-, z-	umoudřit se, ztvrdnout
въз-	1. pohyb vzhůru	възнеса, възкача, възвря	vy-, z-, začít +inf	vynést, zvednout, začít vřít
	2. opakovaní nebo znova provedení děje	възвръщам, възобновя	na-, znovu+vy-	navrátit, znovu obnovit (vybavit)
	3. dosažení výsledku děje	възпра, възлюбя , възправя	za-, vz-	zastavit, zamilovat si, vzpřímit
	4. intenzivnost děje, náhlost, značný stupeň	възпея, възнаградя	vy-, od-	vychválit, odplatit
до-	1. dosažení hranice, předělu, dosažení cíle	донеса, дочета	do-	donést, dočíst
	2. doplnění k dosažení výsledku	докупя	do-, při-	dokoupit (přikoupit)
	3. přechod k novému stavu	доядее ме, дожалее ми	do-, opis	dopálit, být líto
	4. vyjádření přání v neosobních vazbách	дочете му се, доспи ми се	chtít+inf.	chce se mu číst, chce se mi spát
за-	1. začátek dějě	заиграя	začít+inf.	začít si hrát
	2. příležitostný děj	занеся, заведа	za-	zanést, zavést
	3. pokrytí, zakrytí prostoru	затрупам, закрия	za-	zasypat
	4. směr hluboko, dovnitř	завия	za-	zabalit
	5. nabývání, dobývání nového stavu, významu	завладея, завзема	z-, za-	zmocnit se (opanovat, uchvátit), zabrat
	6. výsledek děje uveden do nežádoucího stavu	задръстя	za-, u-	zacpat (ucpat)
	7. dosažení konečného výsledku děje	застигна, завърша	za-, do-	zastihnout (dostihnout), dokončit (završit)
	8. intenzivní dlouhé trvání děje	замечтая се, загрижа се	za-	zasnít se, zarmoutit (způsobit starosti)
	9. přibližování objektů navzájem	залепя, закрепя, зашия, заместя	s-, při-, za-, na-	slepovat, připevnit, zašít (přišít), nahradit
	11. směr daleko, stranou, za hranice	захвърля, замина	za-, od-	zahodit, odjet (odejít)

из-	1. směr vzhůru nebo ven	изляза,извися, издигна	vy-, z-, vz-	vyjít, zvýšit, povznést (vztyčit)
	2. dovedení děje do konce	изчета, избия, изтрепя	do-, vy-, opis	dočíst, vyhubit, navzájem se pobít
	3. oddělení od celku	излея, изтласкам, изтичам	u-, vy-, od-	ulít (vytéct), vytlačit, odtéct
	4. výsledná vlastnost	избледнея, изчернея	vy-, z-	vyblednout, zčernat
	5. jednorázový akt	избръмча, изсмея се	náhle+za-, začít+inf.	náhle zabzučeti, začít se smát
на-	1. pohyb směřující na povrch	налепя, накаля	na-, za-	nalepit, zablátit (nanést bláto)
	2. dosažení výsledku děje	напиша, насея	na-, o-, za-	napsat, nasít (osít, zasít)
	3. docílení výsledku nahromaděním	наплета, наваля	na-, s-	naplést, seskupit
	4. naplnění činností	напълня, надуя	na-	naplnit, nafouknout
	5. výsledná vlastnost	надебелея	na-	ztloustnout
	6. směr dovnitř	напъхам, набутам	na-	nastrkat, namačkat
	7. ingresivní charakter děje	напия	na-	napít se
	8. velká míra děje	наприкажа, наплача се	na-	navypravovat, naplakat se
	9. malá míra děje	наболява ме, напивам	po-, u-	pobolívat, upít
над-	1. nahoře nebo nad něčím	надпиша, надвисна	nad-, pře-	nadepsat, viset nad něčím, přesáhnout
	2. předstihnutí jiného účastníka děje	надбягам	před-	předběhnout
	3. převyšování míry	надценя, надтежава	pře-, opis	přecenit, být těžší než něco jiného
o- (об-)	1. zahrnutí celého objektu	обраста	o(b)-	obrůstat
	2. zabezpečit koho čím	озвуча, озаглавя, омъжа се	o-, nad(e)-, pro-	ozvučit, nadepsat (nazvat), provdat se
	3. změna stavu	осиротея, обогатя се	o-, z-	osiřet, zbohatnout
	4. různé významové typy	обясня, обменя, обмисля	vy-, s-, roz-, pro-	vysvětlit, směnit, rozvážit (promyslet)
от-	1. vzdalování od něčeho	отвлека	od-	odvléct
	2. směr ven, provedení děje	отговоря, отмъстя	od-, po-	odpovědět, pomstít
	3. úplné uspokojení děje	отживея си, отходя си	u-, na-	užít života, nachodit se (po zábavách)
	4. zakončení, přerušení děje	отболя, отзвуча, отмирише се	pře-, do-, vy-	přestat bolet, doznít, vyčichnout
	5. oddělení části od celku	отлея, отпия	od-, u-	odlít (ulít), upít
	6. dosažení výsledku děje	отчета, отраста	vy-, od-, do-	vyúčtovat, odrůst (dorůst)

по-	1. pohyb směřující na povrch	положа, полепя	po-	положит, полепит
	2. krátká míra děje	почакам, попея	po-, trochu+za-	посечкат, trochu zazpívat
	3. počátek děje	понеса	začít+inf.	začít nést (odnést)
	4. neplná míра opakovaného děje u nedokonavých sloves	поболявам, пописвам	po-, opis	pobolívat, občas trochu psát
	5. změna stavu	побелея, побеснея	z-, roz-	zbělet, rozzuřit
	6. postupné rozšíření děje	попукам, попадам, покъсам	po-, o-, roz-	popraskat, opadat, roztrhat
	7. dosažení výsledku děje	поместя, почистя	u-, vy-	umístit, uklidit (vyčistit)
под-	1. směr pod něco	подпиша, подчертая	pod(e)-	podepsat, podtrhnout
	2. začátek děje	подкарам, подведа, подгоня	u-, při-, po-	uvést do pohybu, přivést, pobídnout (popohnat)
	3. pohyb zdola nahoru	подскоча, подтикна, подплисна	povy-, po-, opis	povyskočit, postrčit, šplíchnout ze spodu
	4. malá míra opakovaného děje	подсмъркна, подканя	popo-, občas+po	popotahovat nosem, občas pobídnout
	5. malá míra neopakovaného děje	поднеса, подсуша, подхапна	trochu+při-, o-, po-	trochu něčeho přinést, trochu osušit, trochu pojíst
	6. skryté uskutečnění děje	подклеветя, подслушам, подлъжа	po-, tajně+inf., o(b)-	pomluvit, tajně odposlechnout, obelhat
	7. změna stavu	подлудя, подварям, подсиля	z-, s-, po-	zbláznit se, svařit, posílit
	8. dělat něco skrytě. tajně	подскажа	na-	napovědět
	9. doplnění k dosažení výsledku	подсоля, подлея	při-, trochu+po	přisolit, trochu pokropit
пре-	1. předělání něčeho	прерисувам	pře-	přemalovat,
	2. velká míra děje	пресоля, преуморя	u-	přesolit, příliš se unavit
	3. přerušení děje	преболедувам, прежаля	pře-, o-	oželet, přebolet
	4. rozdělení na části	прегрaдя, пресека	pře-	přehradit, přeseknout
	5. dosažení výsledku děje	прехапя, преуспея, претегля	pře-, pro-, s-	překousnout, prospět, spolknout
	6. překonání prostoru	пренеса	pře-	přenést
	7. překonání časového úseku	презимувам	pře-	přezimovat
пред-	1. pohyb před dějem v místním nebo časovém významu	предплатя, предвидя	pře-	předplatit, předvídat

при-	1. přiblížení k určitému místu, předmětu	привлека	při-	přitáhnout
	2. začátek děje	примигна, привикам	za-, začít+inf.	zamrkat (začít mrkat), začít náhle volat
	3. nenadálý děj	прибързам, приплача	u-, opis	ukvapit se, dát se do spěchu
	k této skupině patří i neosobní slovesa	приспи ми се		být ospalý
	spojená se zájmenem ve 3. pádu	прияде ми се		dostat chuť
	označující vznik tělesných stavů			
	4. dosažení výsledku děje	приготвя, приключа, призова	při-, u-, s-, pro-, před	připravit, ukončit, svolat (provolat, předvolat)
	5. malá míra děje	притворя, приболява	při-, po-	přivřít, pobolívat
	6. vykonávat pečlivě	примоля се, преглеждам	snažně+inf., pozorně+inf.	snažně prosit, pozorně ošetřovat
	7. přizpůsobení se	привикна	při-	zvyknout si
	8. doplnění k dosažení výsledku	присипя	při-	přisypat
про-	1. pohyb skrz něco	пробода	pro-	probodnout
	2. dosažení výsledku děje	продам, проследя	pro-, vy-	prodat, vysledovat
	3. začátek děje	проработя, пропуша	začít+inf.	začít pracovat, začít kouřit
	4. zahrnutí celého objektu	прогния	pro-	prohnít
	5. vyčerpání prostoru celého objektu	прогуляя	pro-	prohýřit
	6. malá míra děje	проблесна, прокашля се	pro-, lehce+inf.	probleskovat, lehce zakašlat (významně)
	7. uvedení do nežádoucího stavu	пропусна, проваля	pro-, z-	promeškat, zbořit
	8. jednorázový akt	продумам, прорева	pro-, za-	promluvit, zařvat
раз-	1. pohyb do různých stran	разгоня	roz-	rozehnat
	2. začátek intenzivního průběhu děje	разиграя се, разхваля се	roz-, začít+inf.	rozehrát se, začít se vychvalovat
	3. dělení celku na části	разбия	roz-	roztlouci
	4. provedení děje v obráceném směru	разплета	roz-	rozplést
	5. dovršení děje kladným výsledkem	разреша, разясня	roz-, vy	rozčesat, vysvětlit
	6. změna stavu	разбогатея, разхубавея	z-	zbohatnout, zkrásnět
с(ъ)-	1. dosažení výsledku děje	скрия, стопля	s-, o-	skrýt, ohřát

	2. pohyb k sobě mezi předměty	свържа	s-	spojit
	3. směr shora dolů	спадна	s-	spadnout
	4. začátek děje	сбия се	s-, po-	srazit se (poprat se)
	5.snižování rozsahu použití	сгърча, смачкам се	s-, z-	stáhnout, zmačkat
y-	1. změna stavu	убия, установя	za-, u	zabít, ustanovit
	2. vzdálení se od čeho	убегна, улетя	u-	utéct, uletět
	3. opatření něčeho nějakou kvalitou	украся	o-	ozdobit
	4. dosažení výsledku děje	ушия, уредя, уравновеся	u-, za-, vy-	ušít, zařídit, vyvážit

Tabulka byla sestavena na základě publikace Zlaty Kufnerové Stručná mluvnice bulharštiny (1990). Stávající soustavu předpon, tak jak je prezentována v této mluvnici, jsme rozšířili o některé chybějící významy bulharských prefixů a porovnali je s prefixy českými.

Tabulka č. 4

Kombinace prefixů s násobnou českou předponou po-

kombnace prefixů	dvojnásobná prefixace	trojnásobná prefixace	čtyřnásobná prefixace
podo-	podotknout		
pona-	ponaučit, ponapomenout		
ponad-			
poo-	poohlédnout, pootevřít, poohlížet, poopravit,		
poob-	poobrátit, poobveselit, poobnažit		
pood-	poodhalit, poodskočit, poodběhnout, poodsunout, poodstrčit,		
popo-	popovídat, popojet, poponést, poporůst		
popod-			
popro-	poprodávat, poprodat		
popře-	popřemýšlet		
popřed			
popři-			
poroz-	porozumět, porozhlédnout, porozházet		
pos-	posbírat, poskládat, pospojovat, posepisovat, pospojit, poskrývat		
pou-	pousmát, poupravit, poutínat, poudržovat, pouspořádat		
pov-			
povy-	povyrůst, povytáhnout, povyskočit, povystrčit,		
povz-	povzdechnout, povzbudit, povznést, povzlykávat, povzdychovat, povzdychat		
poz-	pozměnit, pozdržet, , pozhasínat, pozdržovat,	pozotvírat pozpřeházet pozurážet	
poza-	pozastavit, pozamykat, pozametat, pozapínat, pozachvět		

Příklady z korpusu syn4. Příklad čtyřnásobné prefixace je od F. Uhra (1987) (jako druhý prefix se nekombinuje s *nad-, pod-, před-, při-,* a *v-*)

Tabulka č. 5

Kombinace prefixů s násobnou ruskou předponou po-

kombnace prefixů	dvojnásobná prefixace	trojnásobná prefixace	čtyřnásobná prefixace
пов(о)-	повскакать		
повоз-, вос-			
повз(о)-, повс-	повзрывать, повспоминать		
повы-	повыбирать, повыписивать, повыпивать		
подо-			
поза-	позабирать		
поиз(о)-, поис-	поизгаляться, поисследовать		
пона-	понаезжать, понавыдумывать, понавыдумывать, понавыбирать, понавыбирать	понавыбирать, понавыписывать	
понад(о)-	понадкусать		
понедо-			
поо-, пооб(о)-	пообрезать		
пообез			
поот(о)-	поотдохнуть		
попере-	поперечитыват, поперечитыват, попереломать		
попо-	попомнить		
попод(о)-			
попре-	попреследовать,		
попред-	попредсказыват		
попри-	попридержать	поприутихнуть	
попро-	попросохнуть		
пораз(о)-, порас-	поразмыслить,	поразузнать	
пос(о)-	посдавать, поспалить		
поу-	поубить		

Příklady předponových sloves byly excerpovány z výkladových slovníků.
(jako druhý prefix se nekombinuje s *воз-, до-, под-*)

Tabulka č. 6

Kombinace prefixů s násobnou bulharskou předponou po-

kombnace prefixů	dvojnásobná prefixace	trojnásobná prefixace	čtyřnásobná prefixace
пов(ъ)-	повдигам		
повъз-	повъздъхвам		
подо-	подочувам		
поза-	позабогатявам		
поиз-	поизбелвам	поизстисквам	
пона-	понаглеждам	понаобикалям	
понад-	понадниквам		
поо-, об	пооблепвам	поопознавам	
поот-	поотмествам		
попо-	попоглеждам	поповдигам	
попод-	поподритвам		
попре-	попребледнявам	попреувеличавам	
попред-	попредпазвам		
попри-	поприкривам	поприотварям	
попро-	попрочитам		
пораз-	поразбърквам	поразприказвам се	
пос(ъ)-	посъживявам	посъвземам се	
поу-	поувеличавам		

Příklady předponových sloves byly excerpovány z výkladových slovníků.
(jako druhý prefix se kombinuje se všemi předponami)